

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ’NİN KARŞILAŞTIĞI TEHLİKELER

T.İ.P. üst yönetiminin bir yılı aşkın bir zamandır sosyalist rotadan sapmış olması ve bunun tabanda, yani üye saflarında ve alt örgütlerde yarattığı tepkiler ve bu çelişme ve çatışma sonucu Partinin bir bütün olarak uyumlu ve disiplinli çalışma gücünün zayıflaması, işçi ve emekçi sınıflarımızın biricik sosyalist örgütü T.İ.P. için yeni tehlikeler yaratmıştır. Egemen sınıfların bu durumdan faydalanarak çeşitli usuller ve araçlarla Partiyi büsbütün parçalamak, felce uğratmak çabalarını bir tarafa bırakıyorum. Bunlar bilinen konulardır. Bu yazıda söz etmek istediğim, asıl Parti dışı sosyalist veya ilerici çevrelerde beliren ve aynen veya değişik biçimlerde Parti içinde de az çok yansıyan, işçi ve emekçi sınıflarımızın sosyalist partisi için tehlike teşkil eden eğilimler, görüşler, iddialardır. Çeşitli görüşlerin curcunasının toz dumanı içinde, Partiye sahip çıkan, onu doğru sosyalist rotada geliştirmek isteyen TİP’liler bu tehlikeleri açık seçik görmek ve bu tehlikeleri altetmek için bütün mücadele azimlerini ve güçlerini ortaya koymak ve dövüşmek zorundadırlar.

Bir hayli çeşitlenme gösteren bu tehlikeli görüşler aşağıdaki noktalarda özetlenebilir:

Birincisi, T.İ.P.nin, işçi sınıfının sosyalist partisinin, gereğinin red ve inkârıdır. Bu asla açıkça söylenmiyor, ama ileri sürülen görüşlerin, eleştirilerin altında yatan budur, veya mantıkî sonucu budur. Bu ise işçi sınıfının politik hareketi için en tehlikeli bir tutumdur, zira parti sosyalizmden saptı, sapmadı, doğru sosyalist rotaya şöyle veya böyle oturtulur tartışmalarının bir anlamı olması ve bir sonuç verebilmesi için önce işçi sınıfının sosyalist partisinin mutlaka varolması gereğini kabul etmek zorunludur. Bu kabul edilmedi mi, öbür tartışmalar hepten durur, parti fikri temelden red ve inkâr edilmiş ve mevcut partinin tüm tasfiyesi istenmiş olur.

Bunun için, sosyalist partiyi bütün diğer partilerle, sosyalist partide politik mücadele veren sosyalistlerin hepsini burjuva partilerinin politikacılarıyla birlikte aynı torbaya koyup, “Partilerde ve politikacılarda iş yok” genel yargısına varmak ve bunu savunmak, işçi sınıfının politik örgütü, partisi dışında sosyalist hareketi, muhalefeti geliştirmek ve yürütmek yolları aramak sosyalizmle asla bağdaşmayan, asla kabul edilmez bireyci bir tutumdur. İşçi sınıfının mevcut politik örgütü, sosyalist partisi rotadan sapmışsa, görevini yapamıyorsa, hatalar işliyorsa, bunları düzeltmek, partiyi gerçek sosyalist niteliğe kavuşturmak yolları aranır ve mücadelesi canla başla verilir. Bir sosyalistin vazgeçemeyeceği temel görevi, hareket içinde kalmak ve hareketi doğru rotada yürütmek için bir işbirliği ve dayanışma içinde elden gelen çabayı, çalışmayı göstermektir. Hatta elden geleni yapmanın da ötesinde, kendi imkânlarını zorlayarak, kendi kendisini aşarak mücadele vermektir.

Türkiye’de işçi sınıfının sosyalist partisini red ve inkâr eden ve tasfiyesini ön gören diğer bir görüş ve tutum da, bugün işçi sınıfımızın “kendi öz partisine” kavuşmadığı ve şimdilik kavuşamayacağı görüşüdür, çünkü “kanunî engeller” varmış,

ancak “gerçekten demokratik Türkiye”de işçi sınıfı “kendi öz partisi”ne kavuşabilmiş. Oysa bugün Türkiye’de sınıf esaslı üzerinden parti kurmaya kanunî müsaade vardır ve böyle bir parti sekiz yıldan beri faaliyettedir. Bilimsel sosyalizmin klasikleri ve bugünkü sosyalist yayınlar geniş çapta tercüme edilmiş ve edilmektedir. Sosyalizm konusunda telif kitaplar, dergiler, makaleler de çıkmaktadır. Sosyalizm sorunları yazılı ve sözlü tartışılmaktadır. 141 ve 142. ve benzeri mevduatın kapsamı, değil 20-25 yıl, on yıl öncesine kıyasla çok daralmıştır. Anayasa Mahkemesinin 141 ve 142. maddelerle ilişkin kararında, yalnız cebir ve şiddet yolu ile iktidara gelmeyi veya iktidara geldikten sonra cebir ve şiddete dayanarak iktidarda kalmayı öngören partilerin yasaklandığı belirtilmiştir. Zaten hiç bir toplumsal düzen, cebir ve şiddet ve ihtilâl yolu ile düzenin değiştirilmesine hukuken cevaz vermez. Toplumda belirli objektif ve sübjektif şartların oluştuğu durumlarda direnme ve ihtilâl hareketleri mevcut hukuk düzeni altında meşru hareketler olarak değil, o düzene karşı fiilî hareketler olarak gelişir ve başarıya ulaşırsa kendi meşruiyetini ve hukuk düzenini getirir. Kaldı ki, bizim Anayasamızın, anayasa dışına düşmüş ve meşruiyetini yitirmiş iktidarlara karşı direnme hakkını tanımak gibi bir özelliği de vardır.

Söz geçen maddelerin ve benzeri diğer mevzuatın fikir, söz, eleştiri, inceleme ve araştırma özgürlüklerini kısıtlayıcı etkinliği de fiilen azalmıştır ve azalmaktadır.

Bugün geniş çapta yazılan, tartışılan konulardan on yıl önce söz açmak bile mümkün müydü? Kanunlar sadece yasama organları tarafından tadil edilmek veya kaldırılmakla hükümsüz hale gelmez, toplumun gelişmesi sonucu artık uygulanamaz hale gelerek bir süreç içinde fiilen hükümsüz düşerler. Yapılacak iş, bu fiilen hükümsüz düşürme mücadelesine devamdır.

Bu şartlar ışığında işçi ve emekçi sınıfları sosyalist bir parti içinde örgütlemek, bilinçlendirmek ve sosyalizm doğrultusunda politik mücadeleye sokmak görevinden kaçınılamaz. Sosyalist düşünce, öğretisi, eylem için bugünkü imkânlar mevcutken, sosyalistler her ne biçim ve anlamda olursa olsun, aslında burjuva demokratik devrimi niteliğinde olan bir platform üzerinde mücadele vermekle yetinemezler. Çünkü aksi halde, mevcut imkânlar kullanılmamış, bu imkânlarla sağlanabilecek çizginin gerisinde bir çizgide mücadeleyi kabul etmiş olurlar. Geri bir çizgide mücadele ise, aslında mücadele de değildir, teslimiyettir, yenikliktir. Sosyalistler, sosyalizm için mücadele ederler. Bu mücadelede, sosyalizmi kabule kadar gelmeyen, ama anayasa hak ve özgürlüklerinin gerçek uygulanmasından, millî bağımsızlıktan yana olan demokratik ve anti-emperyalist güçlerle somut amaçlar için iş ve güç birliği ederler. Ne var ki bu iş ve güç birliğinde kendi sosyalist örgütlerinin bağımsız varlığını ve çalışmalarını korurlar, sosyalist hüviyetini hiç bir şekilde gizlemezler. Aksi biçimde hareket etmek, işçi sınıfı partisinin red ve inkârı ve tasfiyesi demek olur. İşçi sınıfının sosyalist partisi olmadan da işçi sınıfı öncülüğü iddiaları havada kalan boş lâflardır.

Partinin gereğini kabul etmek ve yukarda özetlediğimiz, partiyi tasfiye edici görüşlere içtenlikle karşı çıkmakla beraber, mantıkî sonuçlarına götürüldüğü zaman partinin bir başka yoldan yine tasfiyesi demek olacak görüşleri benimseyenler de vardır. Bunların bir düşüncesi, Partinin zamansız, erken kurulmuş olduğu ve hatta bu yüzden de baştan yanlış yolda olduğu, saptığıdır. T.İ.P.nin nasıl kurulduğunu,

nasıl sosyalist bir parti haline dönuştüğünü hep biliyoruz. Ben “Tüm” dergisindeki yazılarımda, Parti’nin o zamanki başkanının sosyalizmden sapışının objektif, sosyal yapıdan gelen etkenlerini ararken. Partinin sosyalist nitelik kazanmasının, sosyalistlerin -özellikle aydınların- üst ve daha alt kademe organlarında yer alıp tüzük ve program hazırlamalarıyla bir çeşit “tepeden” bir süreçle meydana geldiğini belirtmiştim. Şimdi bu noktadan hareket ederek, partinin yanlış kurulup geliştiği sonucunu çıkarmak, giderek gerekli sosyalist birikim yoktu, Türkiye’nin yapısı iyi bilinmiyordu, önce bilimsel incelemeler yapılmalıydı, yani dolayısıyla T.İ.P. kurulmamalıydı, gibi görüşlere saplanmak yanlıştır.

Bir kez, sosyalist eyleme geçmek için ideal şartların, veya kafamızda gerekli gördüğümüz şartların oluşması beklenemez. İrademiz dışında oluşan objektif ve sübjektif şartları veri olarak kabul edip o şartlarda neler yapılabilir, hareket nasıl geliştirilebilir, o tesbit edilir. Bir grup sendikacı partiyi kurup da bir yıl sonra sosyalist aydınları çağırdıkları zaman bu çağrıya uymamak asla olmazdı, önce birikim olsun, bilimsel incelemeler yapılsın, denemezdi. Birikim ancak eylemde olur ve eylem için her hangi ölçüde bir imkân varsa, bilimsel araştırma ve incelemeler beklenilmez, bilinenlerin ışığında harekete geçilir. T.İ.P. kurulup, genişleyip, hareketi geliştirilmeseydi bugünkü kadar da birikim olmazdı, ve Türkiye sosyalist hareketinin sorunları böylesine açığa çıkmazdı. Sosyalist eylem ve sosyalist teori daima birlikte, karşılıklı etkilene süreci içinde gelişir. Türkiye’de de böyle olacaktı ve böyle olmaktadır.

Son dönemdeki durumun eleştirisi yapılırken Partinin daha önceki dönemlerde yaptığı başarılı mücadele unutulmamalıdır. Yukarıda açıkladığımız Partiyi red ve inkâr ve tasfiye hareketleri mensupları Partiyi baştan beri tümüyle kötülemek, karalamak işini kasıtlı olarak yürütmektedirler, iyi niyetli, ama bugünkü durumdan karamsarlığa düşen bazı kimseler de bu ruh hali içinde, zaten hiç bir şey iyi olmamıştır, başarılı olmamıştır eğilimine kendilerini kaptırmaktadırlar. Bu da sonunda Partiyi temelden yıkıcı, tasfiye edici bir sonuca varır. Partinin ilk dönemde genişlemesine, niceliksel büyümesi, daha az ölçüde de olsa niteliksel bir birikim de meydana getirmiştir. Bugün, Parti üst yönetiminin son dönemdeki sosyalizmden sapma hareketine örgütte bir tepki belirmiş ve buna “Dur” denmişse; Partiye sahip çıkan ve onu doğru rotaya oturtmakta mücadele veren kadrolar, örgüt kademeleri varsa; sosyalist hareketin sorunları ve çözüm yolları daha açık seçik ortaya çıkmışsa, bu, T.İ.P. hareketinin sekiz yıllık gelişiminin bir sonucudur. Fikir ve söz özgürlüğü biraz daha genişlediyse, Anayasanın sosyalist gelişmeye açık olduğu fiilen ispatlanmışsa ve ilerici hükümlerinin tüm kâğıt üstünde kalması bir ölçüde olsun önlenmiş ise, bunda T.İ.P.’nin varlığının ve mücadelesinin payı büyüktür. Ta 1962’de T.İ.P. 141 ve 142. maddelere karşı kampanya yürütmüş. Anayasaya aykırı kanunlar konusunda ilk hamlede 80’e yakın dava açmış ve aykırılık gördüğü her yeni kanunu da dev- [satır düşmüş] -ri hususu yayılmıştır. Nato, ikili anlaşmalar, yabancı üsler konularını son derece açık ve kesin bir şekilde T.İ.P. ortaya koymuş ve halka duyurmuştur. Millî bağımsızlık mücadelesini T.İ.P. başlatmış, anti-emperyalist mücadelenin Amerika’ya karşı bir mücadele olduğunu T.İ.P. açıklamıştır. T.İ.P.’nin varlığı ve gelişmesi, bütün demokratik, anti-emperyalist akımların mücadelelerinin sürdürülmesinin garantisidir. T.İ.P. ortadan kalkacak olsa, bugünkü sınırlı demokratik özgürlükler, haklar

dahi ortadan kalkacaktır ve Türkiye bir daha ne zaman ışıyacağı belli olmayan (bir gün ışıyacağı muhakkak olmakla beraber) bir karanlığa gömülecektir.

Son olarak. Parti içi ve dışı bazı çevrelerde şöyle bir tutum görülüyor: Muhalefet hareketi üst kademe yöneticileri arasında bir çekişmedir, düne kadar beraber çalışıyorlardı, tabanın sesi duyulmalı, tabandan gelen insanlar Partinin yönetiminde yer almalıdır.

Oysa görüş ayrılığı ve çatışma elbette birlikte çalışmakta olan insanlar arasında belli bir tarihte, yeni bir durumun, tutumun, davranışın belirmesi üzerine çıkacaktır. Baştan beri ayrı görüş ve tutumda olan insanlar zaten ayırdırılar, bunlar arasında bir anlaşmazlık çıkması söz konusu olamaz. Sonra dünyada çeşitli ülkelerin işçi sınıfı hareketlerinin partilerinin tarihine, bugünkü durumuna bakıldığı zaman da anlaşmazlıkların, mücadelelerin hep önde gelen yönetici, sözcü, ideolog diye tanınan kimseler liderliğinde meydana gelip oluştuğu görülür. Ama böyle olması, ihtilâl ve çatışmaların tabana, örgüte, hareketin kitlesine yansımadağı anlamına gelmez. Mücadeleyi, doğru ve geçerli görüşleri savunan ve hareketin tabanı, örgütü tarafından, hiç değilse bunun etkin ve faal büyük kısmı tarafından desteklenen kazanır. Bizde de öyle olmuştur. Merkez Yürütme Kuruluna beşli önergenin verilmesiyle ortaya çıkan muhalefet, parti alt örgütlerinde, üye saflarında yansımasaydı, destek bulmasaydı, bir saman alevi gibi söner giderdi. Son yönetim kurulu toplantısından önce, yirmi yedi ilden yönetici, temsilci niteliklerine haiz partililerin iki hafta arayla Ankara’da toplanmaları ve hazırlanan bildiriye çok kısa bir zamanda, örgüt kademelerinin bugünkü veya eski yöneticilerinden üç yüz kadarının imzalaması, muhalefetin üç-beş yöneticinin değil, parti örgütünün hareketi olduğunu gösteren en açık bir delildir.

Bununla beraber, “Bunlarda da, onlarda da, ötekilerde de, hiç birinde iş yok” diye düşünmek elbette mümkündür. Ama samimî, doğru olduğuna inanarak böyle düşünüp böyle konuşanlar şu sorunun cevabını vermekle yükümlüdürler: Kimlerde iş var öyleyse? Kimler, hangi kadrolar parti yönetimine getirilmelidir? “Taban sesini duyurmalı, tabandan gelenler yönetimi almalı” gibi sözler genel, yuvarlak sözlerdir. Somut olarak, isim vererek, kim, kimler? “Eskilerin hiç birisinde iş yok, yeni kadrolar da az. Çıkar bir yol da göremiyorum. En iyisi beklemek, bir kenara çekilmeiktir, yıpranmamaktır, okuyup kendimi yetiştirmektir.” gibi düşünceler savunulacak bir tez değildir. Bu bir psikolojik kaçamak yolu aramadır. Parti ortada bırakılamaz. Mevcut şartlar içinde ve kimler varsa onlarla iş yapılacaktır. Tek tek kişiler üzerinde durmadan önce savunulan fikirlere, tutulan politik çizgiye bakmak gerekir. Doğru sosyalist çizgiyi benimseyenler ortak amaçlara çalışmalarıyla fiilen yönelenler, aralarında ayrıntılarda görüş farkları olsa ve sübjektif gerginlikler bulunsa da objektif olarak işbirliği halinde olurlar. Her bilinçli TİP’li için, kendi yetenekleri ölçüsünde Partiyi sosyalist raya sağlam oturtma çabasına katılmak kaçınılmaz bir ödevdir. Bir parmak boyu olsun olumlu iş gören bir insan, tonlarca doğru lâf eden ama iş görmiyen insandan yeğdir.